

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració: Canuda, 14, pral.

LA CRISI DELS PARTITS D'ESQUERRA

D'ENTRE el constant fluctuar de les organitzacions polítiques que han anat intervenint a les públiques actuacions de Catalunya, una anomalia dolorosa se'ns presenta davant nostre, fent-nos proferir, forces vegades, els nostres íntims plans, les nostres internes condolences, per la persistència de l'anomalia de que parlem, i que no és altra que el seguit fracàs i el continu minvament de forces que vénen sofrint els agrupaments polítics d'esquerra.

És llastimós, pels precedents de fracàs que revela, el continuat teixir i destèixir que porten a terme els residus de les organitzacions esquerristes que, per incidències de la lluita política, s'han vist anul·lades, postergades i disoltes pels propis seguidors o partidaris de les organitzacions polítiques d'esquerra. I encare és més llastimós, perquè, sempre, les reorganitzacions, i àdhuc les organitzacions esquerristes, han de contemplar com els nuclis de dreta serveixen llur cohesió i es presenten davant per davant dels respectius partidaris, més desorientats, indubtablement, que els elements d'esquerra, però més homogenitzats que no pas aquells, en tot quant representa afirmació d'aspiracions i persecució de fins polítics.

Les forces d'esquerra, a Catalunya —perquè sols de les forces d'esquerra catalanes volem parlar—, són dirigides i orientades d'una faïç caòtica. Generalment, no existeix la força, el poder, el mòbil, que les uneixi i relligui. S'han fet agrupacions d'esquerra que han volgut actuar propagant conjuntament, per exemple, el republicanisme i el nacionalisme, i s'han trobat, a voltes, amb que l'apassionament, el sentimentalisme o la conveniència del moment polític, els ha forçat a tenir d'ofegar ara una actuació i més tard una altra. No hi ha hagut, en els nuclis polítics catalans d'esquerra, prou enteresa ni prou convicció per a no deslligar, per a no desglosar, jamai, les idealitats que donaven lloc a que pogués fonamentar-se la base d'aquelles organitzacions esquerristes damunt del que hauria hagut de constituir la intangible i immodificable finalitat a seguir.

En els partits d'esquerra s'ha actuat feblement i hi ha hagut, a més, una manca d'acció

seriosament encarrilada. Els directores no s'han sentit compenetrats amb els dirigits; els dirigits, per altra banda, no han acatat les orientacions ni secundat les actuacions que, enc que moltes vegades sense entusiasme, a la consideració popular eren presentades. Vol dir, això, que mentre els nuclis de dreta, egoistes i migrats d'ideologia, enrobustien els seus orgues d'expressió pública, els partits que semblaven expressió d'un sentiment d'esquerra se decandien, se neulien xorcaament, quan no corsecats per la mutua enveja o animadversió d'uns components d'aquells organismes vers uns altres, infectats de prosaisme i víctimes de totes les més ínfimes i lamentables misèries.

Tots els elements d'esquerra que, amb sentiments nacionalistes, han integrat i integren els partits polítics representants d'aquelles modalitats, no s'han donat compte, encare, que no és possible, a Catalunya, poble eminentment lliberal i humà, actuar com a nacionalistes, avui, i com a partidaris d'una altra modalitat política contrària al nacionalisme, demà. Els partits d'esquerra—i ens referim als que tenen una relació directa amb les aspiracions del nacionalisme català—no han sapigut endigar els corrents d'opinió que han portat darrera seu, i així s'ha vist com se diluïen, sense cap resultat profitós per a llur actuació, les minces i escasses afirmacions de nacionalisme i republicanisme que aquells agrupaments havien deixat fetes.

És llastimós —anem-ho repetint— l'estat actual dels partits d'esquerra de Catalunya. La crisi que pateixen les agrupacions d'esquerra que actuen a la política de l'Estat s'ha infiltrat en l'ànima de les forces populars catalanes, i prou que en percebim, a Catalunya, els resultats.

La crisi dels nostres partits d'esquerra guarda una similitud perfecta amb la crisi dels partits d'esquerra de l'Estat. Serà en virtut d'una perniciosa influència o per no haver actuat, els nostres partits esquerristes, prou intensament i en sentit radical català, que ara s'ha presentat aquest aplanament de que ens dolem? Nosaltres ens volem pensar que la crisi que ara estan passant els nuclis d'es-

querra és una crisi d'acció, és un afebliment ideològic.

Les forces d'esquerra, per tal d'actuar profitosament en bé de les aspiracions respectives, han de modernitzar el contingut polític-social que propaguen.

De l'apostolat exercit en llaor d'una transformació essencialment política res pot esperar-ne, en absolut, la societat, ni els homes que la formen. A fi de que l'actuació de les esquerres sigui pràctica i interressi i apassioni a tots els homes, cal l'adopció, per part d'aquelles esquerres, de nous anhels ideològics que incorporin, a les aspiracions generals que persegueixin, les noves afirmacions sociològiques que, al món, cada dia que passa, proclamen més concretament quines són les necessitats socials dels homes.

I han de fer-se-les seves i han d'adoptar, les esquerres, les aspiracions moderníssimes dels nous nuclis socials, perquè la política, si ha de representar, només, afany de predomini legislatiu d'uns homes damunt d'uns altres, esdevindrà una cosa xorca, inútil i àdhuc perjudicial per a les actuacions col·lectives que els pobles i els homes s'emprenquin.

Així, doncs, necessàriament, a Catalunya, que no ha de viure's l'endarreriment ideològic baix cap aspecte, per a contrarrestar la funesta crisi dels partits esquerristes, és de necessitat la creació de potents nuclis d'esquerra, però no pas esquerra política en el sentit de vaguetat i abstracció que fins ara totes les esquerres han tingut, sinó amb un caràcter profundament social ben concret i ben categòric.

La lluita cruentíssima que cada vegada amb més intensitat, en els pobles i en tota la societat, va desenrotllant-se, és una lluita d'antagonismes de classe, de passions i d'interessos. Per a evitar aquesta mena de lluites i per a lograr establir el funcionament normal de la societat, els homes, tots els homes, han de mostrar llur consciència emancipada de prejudicis polítics. I, avui, és, encare, un perjudici el creure en una fórmula política que no hagi solucionat els magnets conflictes socials que deturen la vida dels pobles.

Que les esquerres, doncs, s'adaptin a les modernitats sociològiques de la nostra època, que preconitzin la instauració d'un regnat social equitatiu, justicier i humà, i, potser, les crisis intenses i profundes dels partits d'esquerra no es produiràn de la faïç i amb la facilitat que ara es presenten.

La Redacció de LA NACIÓ als seus llegidors

Fet públic en el nostre darrer número l'acord del «Comitè de Premsa de la Unió Catalanista» sospenent temporalment l'edició de les seves publicacions, per les raons que s' exposaven, començà a sentir-se alentorn nostre una vaga voluntat—que eixia del desig de bons amics que venien al nostre costat, de les lletres que rebíem de companys adictes de fóra de Barcelona—que s'interessava per a que, quan menys, la reaparició d'una de les dues publicacions fos immediata.

Un ideal fort i venturós, la idealitat nacionalista-socialista proclamada per la Unió Catalanista, restava sense orgue en la premsa, i la necessitat de la possessió d'aquest instrument es deixava sentir insistent i imperiosa. El nostre ideal era quelcom de viu i potent que, mancat dels seus mitjans de expansió, es sentia incomplet i es debatia en una inquietut anguniosa.

L'acord del «Comitè de Premsa» per altra part, era mesurat i plè de seny. El «Comitè», organisme oficial de la Unió Catalanista, tenia noció de les seves responsabilitats morals, i obrava amb una prudència en ell exigible. El seu acord era el que l'ambient i les circumstàncies aconsellaven de pendre. Existia en la Unió Catalanista la possibilitat de la seva prompta dissolució i el «Comitè de Premsa» no podia adquirir el compromís de començar una nova etapa trimestral.

Més si la vida de la Unió Catalanista perillava, els ideals per ella proclamats restaven vigorosos i en peu. I era per aquests ideals que es feia urgent la necessitat de sostenir un orgue en la premsa.

A l'efecte, l'anhel es concretava; elements de les fins aleshores dues Redaccions—de Renaixement i de LA NACIÓ—s'acoblaven en un sol entusiasme i una proposició era presentada al «Comitè de Premsa», sol·licitant els seus crèdits i acceptant la responsabilitat dels seus deutes, sota compromís de tirar endavant la publicació de LA NACIÓ. El «Comitè» acceptava la proposició, i la Redacció de LA NACIÓ s'empenia, ella mateixa, la publicació del periòdic. I així ell reapareix avui.

Quan es pren aquest determini, mancaven encara dies pel Consell General extraordinari de Representants, celebrat el prop passat diumenge. Però els redactors de LA NACIÓ sabien per quin ideal reprentien la lluita i sabien que aquest ideal era per damunt de tota contingència.

*La nova organització econòmica de LA NACIÓ es basa en un augment en els seus preus de subscripció i de venda, augment necessari a la seva existència, i en una cooperació efectiva dels seus adictes, en la seva vida material. LA NACIÓ, des d'avui val **10 cèntims** i el seu preu de subscripció és de dues pessetes trimestre (tres pessetes per l'estranger), posant-se al nivell d'altres publicacions similars; aquestes són també, exactament, les condicions amb que Renaixement va publicar-se fins el mes de Juny de l'any passat. LA NACIÓ, en el segon número de cada trimestre, publicarà un estat de comptes detallat del trimestre transcorregut. Si es produeix un dèficit, obrirà subscripció en les seves columnes per a eixugar-lo per quotes voluntaries. Els qui estimin la publicació acudiràn a aportar-hi el reforç necessari per a la seva vida. En darrer terme, si aquest plan fallés, els redactors, els qui hi posen el seu treball desinteressat de cada setmana, sabrien acceptar els deures que fóra d'ells no hi hagués prou voluntat per a complir; i, impossibilitats aleshores de continuar la publicació, salvarien el bon nom de la seva moralitat.*

L'empresa fóra arriscada i no ens hauríem atrevit a emprendre-la, sinó haguéssim la seguretat de tenir al nostre costat als qui, amb la facilitació de mitjans econòmics o amb el llur servei personal entusiasta, tenen sempre per als lluitadors del nostre ideal de llibertat una paraula de fe o un gest d'encoratjament, que són els elements fonamentals de tota empresa generosa.

CRISIS

HOM ha presenciat novament, després de molts anys, l'anada i tornada de la gent que omple, en els dies de cursa, els dos més grans temples erigits i consagrats als rites folls de la tauromaquia a Barcelona... I fins en aquesta festa de sang i de suggestió, reflexionant, he notat una crisi, un símptoma de la qual és, justament, l'agudíssima exacerbació que la hemofilia, quasi cal dir la hemofàgia, de les gents inconscients ofereix, en les tardes xardoroses dedicades pel públic ignar a contemplar les gestes dels èmuls, anacrònics i estrambòticament antiestètics, però, dels pretèrits gladiadors dels cirks dels cèsars..... Mirant-me els carruatges que formen la corrua per les vies centrals de les avingudes de la dissortosa ciutat nostra, estàtic, per una divergència mental espontània, m'he trobat davant d'un altre espectacle, distint en l'aspecte, més d'una singular analogia psicològica amb les lluites entre les feres i els homes que, per una de tantes desgràcies de les que damunt de Barcelona i de Catalunya planen, en els cirks taurins de la ciutat comtal, com a profanació estranyament sacrílega de llur tradició d'austeritat cívica, sovint, sovint, s'hi celebren! Verament, doncs, les festes de sang són, a les ciutats emmalaltides, el síndrome de les afecions anímiques dels individus; i les batalles entre homes armats, les guerres, són, així mateix, el síndrome de les dolències dels pobles. Individualment i col·lectivament, la humanitat està malalta; els esperits, arreu, són decaiguts.

No-res-menys, a Barcelona, per exemple, hi han persones que ni se'ls pot haver acudit, ni remotíssimament, presenciar una gesta, no ja tauròmaca, sinó ni tansols una sessió de football, de boxe o d'esgrima, o de qualsevulga altra manifestació de sport en el sentit de lluita entre homes, amb perill més o menys greu... En canvi, els que hi van s'hi troben sense donar-se'n compte, és clar, de llur psicopatia... Cal dir també, però, que a les capitals estrangeres i ultramarines més progressives, encare, que Barcelona, que Catalunya, les pateixen les dolències que suara, pel que a nosaltres fa referència, he posat de manifest, i la prova més evident la tenim en els súbdits de tots els països del món que, quan vénen a Barcelona, els plau i els entusiasma contemplar els refocilaments de les festes dels temples de Taurus... Perquè són en tan gran nombre els homes que tenen l'ànima malalta és perquè, al món, tot se fa, i fins tots se pensa, d'una faigó morbosa, anormal, arbitrària, subreptícia, fins els afers més propis de pensar-se i realitzar-se, ara i sempre, a la plena llum meridiana..... Aquesta guerra entre els representants de la justícia d'ara i els pretendents a la hegemonia de l'Europa, tart o d'hora, ho decidirà tot... Perquè aquesta guerra és l'antagonisme dels costums socials i polítics moderns i arcàics que lluiten, de faigó definitiva, per la permanència de la pròpia i particular actuació en el moviment directriu intern i extern del món... Aquesta lluita única és el fet històric que, per ventura, haurà coincidit amb l'acte de fondre's l'auri bedell, idol de les multituds, en el foc de l'amor de les multituds mateixes, abrandat

per l'espectacle, infinitament patètic, d'aquesta guerra, a pesar de tot el que es digui, fraticida! Aquesta guerra magna és el fi dels imperis de tota mena, damunt de la sagrada llibertat dels homes i llurs nacions, que s'escriuixen, que s'ensolcien, precipitant-se a l'abim de l'oblid... És el tràgic i lògic final de la farsa cruel representada per totes les aristarquies oligàrquiques deturadores inconscients i conscients del desplegament llibèrrim de la vida dels homes!... És l'enfonsament apoteòsic dels monstruosos imperialismes dels homes exaltats al domini estúpidament absolut dels pobles per generacions pretèrites de barbres sense noció de les virtuts intel·lectuals i morals dels humans..... És la hora present la penúltima de les que de ser-hi li restin al guaita de la mar del nord i la precursora de la que veurà el món surgir, de les aigües blaves, un far, nou i llampant, sostingut per una estatua simbòlica de la llibertat, que il·lumini l'Europa, per aquella banda..... Aquesta guerra titànica és el cant del cigne que fa lliscar l'al·legòrica nau de Lohengrin... Una nova redempció s'haurà realitzat, finida la guerra continental, al cim d'un Gòlgota autèntic —muntanya de calaveres—, en holocauste de la qual s'haurà sacrificat la flor de la generació present, el fruit de la passada i la llavor, intrínsecament, en part, de la que ve... Catalunya tota hi aportarà, deu aportar-hi, el màxim esforç espiritual, a la lliberació de les famílies i de les nacionalitats que pateixen el bestial, humiliant i depressiu esclavatge de les autocracies, d'origens metafísics, teogònics... Els legionaris catalans, moderns almogàvers,

que amb els exèrcits cercadors i portadors de la pau de la terra lluiten, han iniciat la sublim i heròica labor que devem emprendre els fills que aimem la patria, que volem integralment lliures la ciutat i la nació que són hàbitacle i punt radical espontani de residència al món, respectivament, dels individus i de les col·lectivitats que formen, ara, la munió dels pobles opresos, i que demà, infaliblement, per virtut de la força latent que batega en el si de les races, la qual, com el fènix, fa resurgir els pobles de les propies cendres, de les seves mateixes ruïnes, determinarà el principi d'una era nova de benestar definitiu, al món, convertint les virtuts moderníssimes dels homes, a preu de sang assolides i conculcades, aquesta manera de recíproca propensió a l'antropofòbia, en la natural i normal antropofília, amb tot el lògic seguici de nobilíssims sentiments i excel·lents aptituds que la oportuna percepció d'un racional entrenament educatiu integral dels homes implica, complint aleshores, només, la humanitat la missió que li és veritablement pròpia: la perpetuació de la espècie dintre d'un sistema de vida ben espontani, ben lliure, ben ortodoxe, en el doble aspecte, social i humà, de la existència dels éssers que Lineu signà, en el catàleg naturalista, en lloc preferent, amb dos mots, substantiu i adjectiu, al qual ben sovint deixem de fer l'honor que, fins per egolatria, ja que no per la estima i la consideració pròpies i naturals, ens mereixem davant de nosaltres mateixos, davant la pròpia consciència: *Homo sapiens* ne digué, i cal que no hagi de rectificar-se l'adjectiu, que pot ésser rectificat, car el substantiu és ben essencialment aplicat: home, *humus*, que vol dir terra, pols, fang... La solució dels conflictes creats per la guerra i dels que l'han provocat, tots de caràcter social purament, no ha de venir per l'acció de les armes només, sinó que la força moral dels espectants deu intervenir-hi amb voluntat de fer eficaç la immensa i abnegada labor de les masses humanes que, també amb l'esperit, es posen davant, barrant-los el pas, dels que, suggerits, fanatitzats, idiotitzats, pel brill d'una personalitat absurda pels atributs que se li suposen, tenen la consigna de destruir tot el que s'oposi a l'expandiment d'una civilització fol·la i tacada de totes les màcules que desvirtuarien l'acció ascendent normal dels pobles que goseïn assimilar-se-la i que ha truncat la vida en flor o en germen d'aquelles col·lectivitats nacionals que, amb un gest digníssim i suprem, significador de la consciència del manament que a la sobirania íntima i augusta dels drets naturals propis se'ls feia, violant-los el territori contra tota llei, o proposant-los, hipòcritament, accions que sabien no havien de fer, han oposat la resistència dels còssos i de les ànimes llurs a la invasió dels exèrcits representants de totes les velles actuacions, de les abstraccions absurdes, momificades, fosilitzades, ja, en les dinasties autòcrates, de centúries pretèrites, disfreçades, ara, de cop, amb la caràcula ridícula d'una cultura que, per inadaptabilitat del mitjà, origina una morbositat que necessàriament havia de provocar el procés de crisis internacionals de tota mena que han determinat la conflagració mundial de que el segle xx n'és, ara, testimoni impàvid i silent.....

EDUARD LÓPEZ-NERIN

SOCIALISME

III

La lluita pràctica

NOSALTRES, els treballadors, som, fora de tota discussió, i amb una abrumadora majoria, els més.

Nosaltres som els posseïdors de la força, som els que laborem.

Els qui ens oprimeixen, els qui ens esclavitzen, són, talment, com una mena de paràsits, amb nombre reduït i amb poques energies, que, per a mantenir-nos dins del nostre esclavatge, es valen de nosaltres mateixos.

Veritablement, sembla que costi l'explicar-se com no s'hagi operat encare en nosaltres una ferma reacció, que hagi deixat sentades les coses amb més justícia.

Ja s'ha lluitat; ja hi ha qui ha fet grans esforços, qui ha dedicat abnegadament tota la vida als ideals que nosaltres sustentem.

I hem avançat molt poc en el nostre camí.

Nosaltres creiem que n'és la causa, la manca d'unitat dels nostres esforços, que ha portat per resultat que cada ram dels nostres companys defensés la seva causa sense preocupar-se gaire dels demés, amb una mena de «campi qui pugui» per lema, equivocat. També, al nostre entendre, s'ha demanat un excés de sacrifici en la lluita.

Hauríem de formar, a ésser possible, i no em negareu pas que ho és, una única gran agrupació de totes les classes treballadores, per a combatre a l'enemic comú i cercar el nostre perfeccionament intel·lectual.

La vaga revolucionària i la vaga general hauríem, probablement, de desterrar-la dels nostres programes. Una i altra ens faràn vessar sang i ens demanaran sacrificis, l'execució dels quals ens serà sempre dolorós, i hem dit ja que no en voldríem vessar de sang, i també que voldríem estalviar, tot el possible, els sacrificis.

Com podem plantejar una vaga general, la duració de la qual no hagi d'ésser, forçosament, breu? On serien les nostres forces econòmiques per a fer-la indefinidament durable?

Veieu? Precisament és en aquest punt on creiem que resideix el secret de la victòria: en poguer plantejar una vaga serena, que pugui tenir una duració sense termes, un mes, dos, quatre, dos anys, si cal, sense que aquells que la facin hagin de sofrir, ni poc ni molt, per la seva duració.

Això podria solucionar-se fent per manera que la part dels nostres companys que estessin en vaga fossin sostinguts per la petita contribució normal que entreguessim a la caixa de la nostra associació els que treballesim. Els que fessin la vaga, cobrarien un jornal igual al de quan treballessin, amb la deducció de la contribució que pagaven en temps normal. Aquesta contribució o quota, setmanal o mensual, se basaria en un tant per cent sobre el jornal, setmanada o mesada que guanyaríem treballant.

D'aquesta manera, mentre que nosaltres sostindríem una lluita, que en cap ordre ens treuria de la nostra normalitat, el burgès es veuria en la necessitat de preocupar-se ell mateix en cercar-li una ràpida solució, perquè

lluitaria amb desavantatge, ja que an ell si que l'afectaria aquella lluita passiva per la nostra part.

Quí dubta de l'aventatge que nosaltres, que passaríem la nostra jornada amb la pràctica del taller o la fàbrica i després ens foren explicades les teories del treball, portaríem a qui s'ha passat anys de pesades teories, estudiant allò que sovint no ha vist ni exercit mai?

Aquesta nostra preparació tècnica ens posaria en el camí de poguer, a no passar molt temps, fins establir fàbriques amb la base de la cooperació de tots els que hi treballessin, que foren els nostres associats d'aquell ram, per ordre d'antiguitat. En aquestes fàbriques nostres, no pagariem pas un jornal superior al que guanyessin els nostres germans en les fàbriques similars, no nostres; d'aquesta manera hi hauria sempre un esperó pels menys entusiastes, que procurarien que millorés el jornal dels altres per a millorar el propi; tampoc ens repartiríem els guanys que treguessim de les nostres fàbriques, a més del nostre jornal, perquè aquells guanys passarien a una reserva per a establir noves fàbriques, o bé per a instal·lar locals on vendríem directament als nostres associats, o fins a tot el públic, a preus veritables de fabricació, estalviant an els consumidors dels nostres productes els crescuts tants per cent que de costum paga als tres o quatre factors que hi enterven, i al fabricant, els quals vénen a triplicar o quadruplicar, i sovint augmentar més, el veritable preu dels articles en les seves fonts de producció.

Aquest canvi social, que és en realitat una revolució, és la revolució que nosaltres desitgem, sense sotragades, sense violències, sense dolors, sinó imposant-se serenament per la seva bondat.

Aquesta és la revolució que ha d'imposar-se; l'altra, la basada en l'odi, la de cremar Barcelona pels quatre costats, no farà més que fer vessar sang poc menys que inútil; serà un obstacle per al triomf dels ideals d'amor; i, fixeu's-hi bé, que és d'una importància capdal: en la revolta de la violència, els nostres enemics s'aprofitaran dels nostres propis esforços, dels nostres propis dolors, per a derrotar-nos; serem nosaltres mateixos que ens entregarem vençuts a l'enemic.

També cercaríem mentre no fos possible arribar a treballar pel nostre compte tots els obrers, el qual és la nostra finalitat, que tots els obrers de la nostra terra posseïssin una cultura superior a la corrent, de tal manera, que si els etzars de la vida ens portessin a treballar a fóra, el dir només la nostra procedència, el nomenar-nos obrers catalans, fos ja una garantia de la nostra acurada preparació científica, fins que arribaríem a ésser preferits als obrers de les altres terres.

El nostre avantatge en la lluita

Naturalment que els que avui ens explosten voldrien revoltar-se contra nosaltres al veure la nostra formidable organització.

Voldrien, per mitjà de la competència industrial, fer fracassar les nostres indústries.

En aquesta lluita es posarien al davant nostre també amb un desavantatge deplorable per la seva part.

Actualment, el nostre burgès, per a po-

guer fer la competència als articles que rebem de fóra, ens té en condicions molt inferiors a la dels obrers d'aquells països en que, tot i pagant-los millor als seus obrers, ens porten articles més econòmics que no pas els que elaborem nosaltres a la nostra terra.

El nostre burgès no sol preocupar-se de la seva salvació per cap altre indret; rutinari com és, no vol pas exposar-se a treballar més científicament; ell se contenta amb pujar els preus, que és la solució més fàcil i més pràctica que troba; ell puja preus, i creu solucionada la dificultat; i l'obrer... l'obrer, que ho pagui. I l'home, triomfant, al seu entendre, se posa a dormir beatíficament.

Nosaltres no ens hi adormirem mai beatíficament, sinó que laborarem sempre, perfectionarem sempre, les nostres indústries, i com que treballarem tots en cosa nostra, com que sabrem que tindrem a les nostres mans els interessos de tots els obrers, portarem, des del primer moment, la victòria assegurada contra l'adversari que se'ns posi al davant.

Nosaltres estudiarem, nit i dia, al treball, a casa nostra, en les nostres converses, en les nostres expansions, mentre que el burgès tindrà obrers sense cap preparació tècnica, sens elements d'investigació com els de que disposarem nosaltres; i els seus obrers, explotats per ell, no tindran pas l'amor i l'alegria nostra pel treball.

Està fóra de compte l'aventatge que ens donarà tota aquesta superioritat per la nostra part.

I triomfarem fins a la suprema finalitat de la ideologia nostra: no en tingueu cap dubte.

FLORENCI BASSA

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

SEGUEIX oberta a la nostra Redacció—Canuda, 14, principal,—la subscripció iniciada per la Unió Catalanista, per tal d'enviar «paquets de apadrinament» als soldats catalans que lluiten a favor dels aliats, des de les rengleres del exèrcit de la República Francesa.

A tots els nostres llegidors els recomanem la subscripció esmentada.

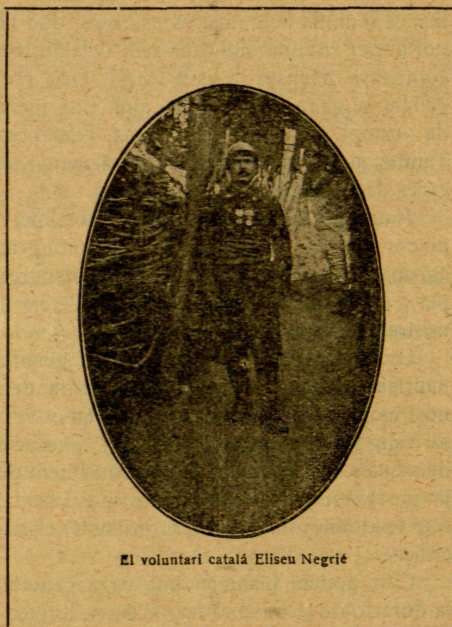
	Pesetes
Suma anterior	647'10
BARCELONA	
Josep Pruna	0'25
SANTIAGO DE XILI	
Recaudat en l'àpet de comiat a En Avell Güell	54
VILLOVI	
R. Puigvert	1
N. Carbó	1
BELLCAIRE D'UROELL	
Jaume Arqué	0'50
Marià Farrán	0'30
Josep Rubió	1
Ramón Rubió	1
Jaume Rial	1
Josep A. Canyelles	1
Ramón Castells	0'50
Blasi Tassies	0'25
Joan Peries	0'30
Antoni Capdevila	0'50
Ramón Vilaginès	0'25
Francisco Soà	0'50
Arcadi Boladeres	0'25
Lluís Ricart	0'50
Pere Sagrera i Aresté	0'50
PALAU D'ANOLESLA	
Josep Felip i Roca	0'50
Total	712'20

PER ABATRE L'IMPERIALISME

ELS VOLUNTARIS CATALANS A FRANÇA

Us relatarem, avui, lectors amics, la gran batalla del Somme, que tingué efecte el dia 16 del passat més de Juliol.....

Feia temps que estavem quiets, aprenent tàctica nova, posant més metralladores i descansant, car no era, encare, la hora escollida pel Quarter General per a realitzar una escomesa forta i de més definitiva importància positiva. Al fi, iniciada l'acció de referència per Rússia i seguida per Itàlia, convenia, també, empènyer per la banda de França, havent decidit començar pel punt aon, mesos ha, s'hi anava col·leccionant el material, estenent-s'hi vies per als ferre-carrils, construint-s'hi carreteres directes i d'esquadra aèria, per a impossibilitar a l'enemic l'ús de les naus de l'aire per a inspeccionar les posicions i els moviments nostres..... Hi enviaren dos regiments colonials de fama

El voluntari català Elisen Negre

extraordinària, en els quals hi abundaven els catalans, de tal faïçó, que, a voltes, el campament semblava una prolongació de la terra patria, com si Catalunya, atenent els anhels nostres, hagués entrat en lluita oficialment... Simultaniament, atacaren els dos exèrcits, frances i anglès, en el punt d'unió, la Picardia i la plana de Santerre; el front francès cobreix uns setze quilòmetres, i la característica de l'atac, des del començament, ha estat el mètode ferm amb que ha estat portada la lluita; les preparacions ensems formidables i minucioses, que exigiren setmanes i setmanes de treball intensísim: tota la comarca aquella, durant molts dies abans d'arribar-hi els nostres voluntaris, era una fornà de proporcions hiperbòliques: de la fesomia del país no en queda ni rastre!... Després, hi fou enviat el famós còs d'exèrcit del general Balfurrier, compost de catalans, senegalesos, zuaus i de regiments provats i dels que mai reculen, per res, ni per ningú..... La plana de Santerre — qual fiom, llatí d'origen, vol dir: sang i terra — està reclosa en una gran llaçada que descriu el curs del Somme, a la població de Peronne; aquesta comarca

s'estén de Chaulnes i Roye fins els turons de Lassinnes, i és, topogràficament, semblant al troç de Sabadell a Sant Cugat del Vallès; és bastant accidentat, atravesat per torrenteres, i a cada cima planera, entre riera i torrent, hi ha un vilatge o un aplec de petits vilatges... Els primers pobles que es troben, venint de la ratlla francesa, són els de Dompierre, Becquincourt i Bossus, que formen una agrupació, més enllà: al dret, Assevillers; a la esquerra, Herbécourt; a la dreta, Estrées i Fars, i més a la dreta, encare, ve la plana llista, atapeïda de vilatges, que es veuen pacífics, aparentment, entre els prats i les salzeredes que voregen les rieres i xaregalls, pels que sempre hi corre l'aigua, ignocent i tranquil..... Més enllà, encare, a la esquerra, Flaucourt, a cinc quilòmetres de Peronne; a la dreta, Belloy-en-Santerre; més enllà, molts masos enrunats, turons fortificats com uns castells; cent metres sobre el riu, del que ens en separa un canal, camps de remolatxa i aiguamoll... El lloc on deviem dirigir l'acció ja no podia estar més ni millor fortificat: durant molts mesos, més d'un any, hi havien treballat sense plànyer res: dotzenes i dotzenes de bateries de tots els calibres, centenars de metralladores, miriades de quilòmetres de filats, un labirint immens i complexíssim de trinxeres i canals, i fortins i casamates arreu, arreu..... Emperò l'acció de la nostra artilleria pesada, de 400, secundada admirablement pels demés canons de més reduït calibre, fins als de 75, arrasà les fortificacions i destruí els filats, llaurant garrigues i planes, i esbotzant, preferentment, els llocs d'observació i tallant els punts de comunicació amb la pròpia retaguardia... El dos dies darrers del més de Juny—tal com escriuen en Campanyà i en Cots—tot és roig, i de nit apar un gran volcà en plena erupció: mil-cinc-centes canonades per minut i una infinitat d'artefactes de pirotecnia cremant continuament: era admirable, diabòlic, infernal... A dos quarts de vuit del matí del primer dia de Juliol, tany el clarí la ordre de sortir de les trinxeres, i comença l'atac un Regiment de colonials, entre ells molts catalans; després, dos Batallons dels de reserva, també hi van catalans; a la esquerra marguins, a la dreta més catalans, encare; després senegalesos, marrocs i molts francesos; tots plegats, avancen impetuosos, irresistibles, com la mar brava i, en un instant, inunden Dompierre, Becquincourt i Fay, invadint totes les organitzacions, inutilitzant les bateries i les trinxeres i fent cinc mil presoners; les pèrdues nostres són mínimes: el Regiment colonial que anava davant, en dos dies, solament ha sofert trenta baixes. A Dompierre, les fortificacions estaven construïdes i disposades de tal forma, que semblava impossible poder pendre-les de cap de les maneres imaginables, i, no-res-menys, els soldats nostres, junts amb tots els altres, capbuçant-s'hi de sobte, les prengueren totes, no deixant casa, soterrani, cova ni cau, sense fer-hi la convenient neteja, i tot amb tal precisió i lleugeresa, que moltes de les metralladores

enemigues no dispararen ni un sol tret, més no per falta de desig, sinó perquè el temps precis per a executar-ho no els fou propici... Aquesta primera embestida nostra ocasionà, en el camp de l'enemic, un terrabastall indescriptible: carrers, estatges i camps era tot un fossal, una vastíssima necròpolis, a l'aire lliure, però: més de mil-cinc-cents cossos de soldats contraris, morts, es veien, entre una desconcertant amalgama d'objectes bèl·lics i aparells maquiavèlicament enginyosos d'atacar o de defensa: el camp semblava, a troços, una fantàstica lira, un mercat macabre, esfereïdor! A la nit, sofrírem un contra-atac violentíssim. Al migdia del 2, mentre fortificàvem el terreny pres a l'enemic, arribà la nova de la presa de Frise, on hi havien varies bateries de 77; avui tornen a estar en poder de l'exèrcit francès. Els colonials no volen ésser rellevats, volen seguir avançant; a la nit, dos Batallons de la Legió estrangera es destaquen, entonant cançons catalanes i *La Marsellesa*, oint-se, a més, diferents crits en català, que ressonen en mig d'aquells camps il·luminats per les fogonades de magnesi produïdes pels focs d'artifici que, per a poder orientar-se, disparen uns i altres. Amb la empenta forta i decisiva que peguen, junt amb el N*** del Colonial, entren a Assevillers, enretirant-se l'enemic, tot sorprès i esmaperdut, a corre-cuita, bon troç endarrera... Aquí, en aquest punt, l'adversari està més ben fortificat, encare, que a Dompierre; però res hi val semblant superioritat defensiva; ells deien que aquestes fortificacions eren inexpugnables i els de l'esquerra arriben fins a Flaucourt..... Ja més tard, en plena nit, entraren a Estrées: els metralladors, molts dels quals són catalans, i els senegalesos, saltant, silenciosos, per entre un trenca-closques de barricates i trinxeres, i, a tot arreu, aspilleres amb metralladores, oferien l'aspecte fantasmagòric de figures de cartró, articulades, sospeses de l'espai amb fils i mogudes i accionades per mans invisibles... En Ferràn Riera, en Figuerola el valencià i altres, amb les metralladores, van avançant, tal com poden, apuntant dret i a tret segur, contra-atacats sovint, sovint, reprenent la ofensiva totjust s'han refet de la estorsió causada per la escomesa de l'adversari, amb un moviment semi-ritmic, però progressiu, com les ones de la mar quan se baten, impertèrrites, contra els roquissars de les costes en les nits serenes..... En Figuerola, un heroi de bona fusta, després que, amb la metralladora que duia, en capgirà unes quantes dotzenes dels soldats contraris, sense haver reulat ell ni una sola vegada, en mig d'un foc terrible, caigué per sempre..... Estàn els de Flaucourt a cinc quilòmetres de Peronne, a la fi del B; tenim, entre tots, deu bateries, cinc de les quals són de les de gran calibre; de canons petits ne tenim una munició, i de metralladores, una filera llarguíssima... Més endavant trobarem, encare, moltes peces diverses d'artilleria, colgades, mig cremades...

Per una serie de circumstancies, agenes, totes elles, com és lògic suposar, a la voluntat nostra, ens veiem forçats, pel nostre etern enemic, l'espai, sempre insuficient, a deixar per a la setmana que ve el reste de l'original que segueix fent historia de la memorable acció realitzada pels braus legionaris catalans de França a la batalla de les margs del Somme.

ARNAU DE VILANOVA

De la III Conferencia de les Nacionalitats, de Lausanne

PODEM, avui, completar les notícies que, referents al plantejament del problema de Catalunya en aquesta Conferència, donàvem en el nostre número darrer, mercès a una correspondència que el nostre distingit amic J. Bassegoda i Casas ens envià des de Ginebra, especialment per a ésser publicada a LA NACIÓ.

La sessió del matí del dia 28 de Juny fou consagrada a la exposició de les reivindicacions de diverses nacionalitats. L'Anfós Maseras feu oir la veu de la nació catalana, pronunciant un brillant discurs, que fou escoltat amb delicada atenció.

Manifestà que Catalunya se solidaritzava amb la causa dels pobles que lluiten per donar al món un règim de llibertat. Afirmà que la nostra patria té també el seu problema, problema secular, com ho són els que es deriven del principi de les Nacionalitats, i que per això acudeix a aquesta Conferència, per a donar-lo a conèixer als altres pobles d'Europa.

Saludà i remercià, en nom de Catalunya, la ciutat de Lausanne, el Cantó de Vand i la Suïça tota, per la hospitalitat i la bona acollida que dispensava a la gent de la terra catalana. Suïça—digué—és terra de llibertat. Catalunya també fou un dels pobles més lliures del món, no solament per la seva antiga constitució, sinó per l'esperit democràtic de les seves velles lleis i de les seves institucions desaparegudes. I avui que reclama i està disposada a exigir la seva plena sobirania, no dubta que obtindrà el sufragi i la solidaritat de les altres nacionalitats i dels pobles lliures, com la Suïça i la França.

Catalunya—afirmà—és nacionalitat, per la seva llengua, per la seva historia, pel seu dret, pel caràcter dels seus fills, pels seus costums, pel seu art i per la seva cultura.

Parlà de la historia de la terra catalana i de la seva vida col·lectiva; de la seva existència cinc vegades secular com a poble lliure; de les lluites contra la França, contra les Repúbliques italianes i contra Castella, amb les quals els catalans afirmaren llur sentiment nacional.

Feu al·lusió al rei Martí l'Humà i a que el seu regne s'estenia per Catalunya, Aragó, València, Les Mallorques, El Rosselló, La Cerdanya, Atenes i Neopatria.

Castella—digué—ha exercit sempre dintre de l'Estat espanyol la hegemonia, i per això la decadència de Catalunya ha estat inevitable. Per a aixecar-se, Catalunya, ha recorregut a tots els mitjans, àdhuc a la guerra, com en 1640.

Parlà de Felip V, qui suprimí el Parlament català i establí la dominació castellana a Catalunya.

Digué que la castellanització es continuà

metòdicament i que la llengua catalana és foragitada dels tribunals, de l'Administració, de les escoles. La llengua catalana, cronològicament, és la primera llengua neo-latina que ha servit a la Filosofia. Durant molt temps, és una de les llengües diplomàtiques dels Estats mediterranis. Enciclopedistes, savis, poetes, il·lustren el català amb obres immortals. El Govern central, atacant la nostra llengua, ha volgut fer desaparèixer la nostra nacionalitat; més, malgrat tot, no ha pogut arrencar als catalans ni llur idioma, que és la expressió més íntima i més natural de l'ànima seva, ni llur personalitat ni llurs costums.

La nacionalitat catalana no ha perdut gens la pròpia vitalitat. Des de fa cinquanta anys, Catalunya ha creat una cultura nacional.

Parlà de la Literatura catalana, del Teatre català, de l'Art català, de la Ciència catalana i dels escriptors catalans moderns, ja innombrables.

Digué que Catalunya ha estat arbitràriament despullada dels seus drets nacionals.

Formulà les reivindicacions catalanes: regoneixement de l'idioma català com a oficial. Feu al·lusió a la recent disposició del Govern francès considerant la llengua catalana com a un idioma oficial per als efectes de la censura militar. El català és estudiat a Tolosa, i es fa sentir, després de tants segles, a la Sorbonne parisenca, on l'Amadéu Pagès llegí una tesi, escrita en català, sobre el poeta Ausies March.

Lluitem, en principi, per la llibertat de Catalunya, i aquesta llibertat és la plena sobirania política. Aquesta sobirania política comportaria la creació d'una Assemblea o Parlament català i d'un Poder executiu català, responsable, solament, davant de l'al·ludida Assemblea. De faigó, que els assumptes polítics interiors i administratius foren regulats només pels catalans.

Fa al·lusió als voluntaris catalans, dient que, en tant que nacionalitat, Catalunya no figura en la guerra actual, però que té milers de catalans que lluiten per la França i per la nacionalitat catalana. Diu que encare que Catalunya estigui fóra de la guerra, no per això vol estar fora de la Societat de Nacions.

Diu que Catalunya se presenta a la Conferència perquè la guerra actual té d'arranjar l'estatut d'aquesta Societat de Nacions i per això es necessari qu'ella hi estigui present, per a donar té de la seva existència i si és precis reclamar els seus drets. Diu que si l'Estat espanyol no resol el seu problema, posarem els altres pobles per testimonis de la nostra paciència i de la justícia de la nostra causa i els demanarem de no negarnos l'ajuda moral que Catalunya està disposada a donar, també, a totes les nacions que lluiten, com ella, per les seves reivindicacions.

Dr. Vilà i Torrent

ON PARLE FRANÇAIS ENGLISH SPOKEN MAN SPRICHT DEUTSCH
BARCELONA — Carrer Roger de Llúria, 44 (entre Gran-Via i Diputació)

METGE ODONTÒLEG, de les Escoles
dentials de Madrid i Philadelphia (EE. UU.)

Biblioteca de Comunicació

A aquestes manifestacions s'adherí el representant de la «Unió Catalanista» J. Bassegoda, amb la següent declaració que llegí en la sessió del dia 29:

«Senyor President, senyors Delegats:

No havent pogut assistir a la sessió d'ahir en la qual el meu distingit compatriota Anfós Maseras ha parlat en nom dels catalans, no m'ha estat possible adherir-me personalment a les seves manifestacions. Ho faig avui, després d'haver-me enterat del seu «rapport» per afegir dos mots que vui posar en coneixement de l'Assamblea. He vingut aquí portant la representació de l'Associació nacionalista catalana més vella, més radical i de la qual han sortit tots els partits nacionalistes actuals, la «Unió Catalanista» i en nom d'aquesta entitat que té filials en totes les encontrades de la meua pàtria, declaro que ens solidaritzem amb la causa de totes les nacionalitats oprimides i que tenim una solidaritat especial amb la causa del poble basc que lluita contra un adversari que ens és comú.

I també tinc de declarar que en el cas de que el problema català no es resolgués, com volen la major part de catalans, per una intel·ligència entre Barcelona i Madrid, puix no hem tingut mai confiança amb els governs que es succeeixen en la capital espanyola, estem disposats a demanar que el nostre problema sigui apaiat per Europa, estant segurs de que ens escoltarà. Es cap a Europa que es dirigeixen les nostres mirades i és a ella que volem ésser incorporats definitivament, constituint una personalitat nacional en la qual no siguin sacrificats cap dels nostres drets nacionals.»

Entre els ginebrins aquesta conferència va despertar molt d'interès; cinc o sis són els que varen parlar-hi.

Hi va haver també una exposició de nacionalitats. A dita exposició no hi va pas mancar la nostra Catalunya. La nostra exposició va ésser força visitada. Entre els objectes que hi figuraven hi havien els següents: la bandera catalana, la barretina, postals amb les dances de nostra terra, inútil dir que no hi mancava la sardana; diaris i periòdics, com per exemple: la «Il·lustració Catalana», «El Gall», nombre dedicat a la «Unió Catalanista», «El Cor del Poble», nombre dedicat a l'onze de Setembre, LA NACIÓ, gravat dedicat al Corpus de Sang, representant el quadre «Els Segadors», «El Poble Català», «La Veu de Catalunya», llibres de Mossén Cinto Verdager: L'Atlàntida, Canigó, Patria, etc.; música catalana (sardanes), una medalla d'argent de la «Unió Catalanista», etc., etc.

Els bascs també varen exposar.

Els lituanians varen oferir un banquet als delegats bascs i catalans. Va ésser un acte de veritable germanor patriòtica i en el qual tots afirmaren les nostres conviccions nacionalistes. A l'hora dels toasts se va brindar per la llibertat de Lituània, Basconia, Alsàcia-Lorena, per Catalunya i pel general català Joffre, comandant en cap dels exèrcits francesos. En aquest banquet, Mlle. Pouvreau va parlar també de Basconia i Catalunya, defensant la causa d'aquestes nacionalitats. Se varen cantar cançons lituanianes, éuskares i catalanes: l'himne éuskar i l'himne nacional català varen ésser molt aplaudits.

AL VOL

La pau eterna

ANOSALTRES ens admira la candorositat d'una munió d'homes que, àdhuc dient-se socialistes i internacionalistes, laborarien, si les seves campanyes prenguessin increment, per a fer reviure, en el món, el despotisme nacionalista més execrable i odiós que pugui existir, perquè es basaria, aquell reprovable nacionalisme, en la llei de la força que tant condemna i hem de condemnar tots els homes amants de la justícia social i la llibertat humana.

Aquests socialistes i, per tant, internacionalistes de qui parlem creuen que, predicant en la hora present, en el moment de la guerra d'Europa, un profund sentiment pacifista, es logrària fer acabar la guerra i, amb aquest acabament, se restabliria l'imperi del dret damunt la terra i no foren possibles, continuant aquesta era de pacifisme que aquells homes preconitzen, per un mai més, les guerres...

Còm admirem la senzillesa d'esperit d'aquests moderns apòstols!

També hi creiem, nosaltres, en el pacifisme, i també condemnem la guerra i les malvestats que en si porta; però, en el cas present, quan hem vist que, amb tota premeditació i amb tota sanya, l'esperit imperialista d'una raça s'ha llançat follament a l'anul·lament i a la violació de pobles sublimitzats, avui, per l'auriola del martiri; quan hem contemplat que el que es tendia a destruir, per part dels imperis absorbents, provocadors de la guerra, era l'esperit i la organització civil dels pobles europeus; quan hem pogut notar l'afany de domini espiritual i hegemonia política que damunt del món pretenen exercir aquells imperis, nosaltres no hem pogut fer altra cosa que posar-nos, per sentiment, per dignitat i per convicció, de la banda dels pobles aliats, representants, a pesar dels defectes polítics que posseeixen, d'una ben alta idealitat i una major justícia.

Els partidaris sistemàtics del pacifisme componen, avui, una munió simplista que, àdhuc sense adonar-se'n, ajuden a perpetuar l'esperit que sustenten els aventurers de la guerra.

La guerra d'ara desitgem que s'acabi... Sí, sí, que s'acabi; però que s'acabi bé. Que signifiqui, el seu acabament, la extinció dels exèrcits permanents; que representi, també, l'adopció, per part de tots els pobles, de tots aquells acords que tantes vegades en congressos pacifistes s'han aprovat; i que sigui, a més, l'acabament de la guerra, el començament del nou règim polític-social que ha de fonamentar la seva base damunt

la bondat social, la llibertat humana i la plena existència dels pobles naturals.

Que s'acabi la guerra, sí, que s'acabi; però no volgum ésser pacifistes en relació amb el moment actual, sinó pacifistes amb vistes al més enllà. No hi pensem en la pau del moment — ben necessària, a fe! —; pensem en la pau de l'esdevenidor, i tinguem en compte que no tenim dret, per l'amor a la humanitat que diem sentir, d'acceptar la pau, la pau a ultrança, ajornant, només, la continuació de la guerra.

L'actual guerra —ja s'ha dit— ha d'ésser la darrera. Per tal que així sigui, cal que ens mantinguem en una actitud digna i violentem, encare, un xic més, els sentiments humans que s'agombolen en l'interior de la nostra consciència.

Si la nostra fortitut és heròica, del carnatge de la guerra èpica, forçosament, ha de sorgir-ne la pau ideal, la pau eterna...

Els efectes de l'actual estat social

Copiem d'un diari català, de dreta:

«Ahir, una noieta de 9 anys venia cebes per l'interior del mercat de Santa Caterina, sense tenir permís de cap mena.

Un municipal, complint amb la seva obligació, tractà de confiscar-les. La moça es resistí, hi hagué crits i plors, s'apilotà gent, i sortí un senyor, castellà, domiciliat al carrer de la Princesa, el qual, cordant-se l'americana, posant-se el berret de cantó, arronsant les celles i adoptant una actitud gallarda, es dirigí resoltament al municipal, l'increpà a grans crits perquè «atropellava» la noieta i donà un espectacle altament grotesc de Quixot desmarjat.

A pesar del crits que feia l'altruïsta castellà i de les amenaces que proferia, el guardià l'agafà pel braç i l'obligà a anar al quarteret.

Un cop allí, l'olímpic senyor, mirant de cap a peus a tothom, digué «que se havia solidario» de les infraccions que hagués comès la noia i totes les altres venedores ambulants.

Els guardies, fent esforç per no riure de tal fatxenderia, li prengueren el nom i el denunciaren al jutjat. No faltaren, per això, babaus que es manifestaren francament admiradors del fatxenda.

Aquella noia és filla d'una dona que la dedica, a ella i dos germanets més petits, a la venda ambulants, precisament confiant en què, en cas de sorpresa pels municipals, no faltaràn intervencions quixotesques com la ressenyada.»

Decididament ens col·loquem entre l'agrupament de babaus que amb tota franquesa se manifestaren admiradors del fatxenda, malgrat aquest fos castellà.

Ens guardarem prou d'afirmar que el municipal que tractà de confiscar les cebes de la moça (si hagués sigut una noia pertanyent a l'anomenat món elegant, hauria estat una xamosa nena) i que agafà al castellà quixotes, no complís amb el seu deure, el que sí volem, és anatematitzar, una vegada més, l'actual organització social que consent que en les grans ciutats que son emporis de riquesa hi hagi, encare, criatures de 9 i de menys anys que tinguin que portar una vida tocant al més miserable pauperisme.

Per a l'estat social engendrador d'aqueixes coses, el diari que qualifica de fatxenda al castellà que desinteressadament intervingué a favor de la noieta, no té ni una paraula de condemna.

La culpa de tot la té la mala dona que, per a viure, te necessitat de que els seus fills, el més gran dels quals té 9 anys, hagin d'anar a vendre cebes per les places públiques, sense tenir permís. de cap mena...

La gent com la d'aquest diari fomenta la miseria, o s'inhibeix de combatre-la i després s'indigna si els miserables són repulsius.

≡ POSTALS ≡

A BENEFICI DELS

Orfes Serbis

reproducció d'un hermós dibuix
de l'APA

se'n venen en aquesta administració

10 CÉNTS.

GUAITA

ELS dos agrupaments polítics que avui governen en el Municipi barceloní, els regionalistes i els radicals, tenen la pretensió, s'en vanten cada dia, d'ésser perfectes coneixedors de l'administració municipal. Els fets, emprò, els desmenteixen a diari, car són absolutes nul·litats.

Per a no retreure altres fets, — n'hi han molts, — ens bastarà, avui, amb parlar de la qüestió de les aigües, problema vital, del que han demostrat no s'en recordaven els regionalistes ni els radicals, fins que la Companyia de Dos-Rius els ha menaçat amb tancar l'aigua.

Tots ens recordem de l'epidèmia tífica del 1914 i també de les promeses solemnis d'anar ràpidament al canvi de tuberies de l'aigua de Moncada. Emprò el fet cert, evident, clar, terminant, és que els regidors que determinaren encarregar a la casa Duro-Falguera la construcció de les noves tuberies, no porten pressa, i en tant se beneficia, de fet, a la Companyia de Dos-Rius, puix que se li consum i se li ha de pagar una aigua que substitueix a la de Moncada, que es llença en espera de les tuberies, i qual import excedeix de nou mil durs mesals.

Hi han en aqueixa qüestió moltes nebuloses, que els regidors podrien aclarir, i els agrupaments polítics regionalista i radical haurien d'exigir-ho als seus representants, si en realitat volen passar per defensors dels interessos barcelonins i de la serietat política. Ens referim a l'imprevisió, a la sorpresa que han volgut aparentar quan la Companyia de Dos-Rius els ha apremiat per al pagament dels seus crèdits extraordinaris.

Aqueixa mostra de sorpresa, prova una absoluta incapacitat administrativa en els radicals i més encare en els regionalistes que són la majoria actual, puix hem de convenir que quan s'administra curosament no és possible oblidar-se d'atencions com aqueixa de Dos Rius, que arriba a 700.000 pessetes.

Bé prou s'ha dit, en el mateix Ajuntament, que el retràs de la Companyia Duro-Falguera en servir les noves tuberies per a l'aigua de Moncada era un veritable abús; bé prou s'ha dit, que segons el contracte firmat per l'Ajuntament amb aquella Companyia, hi ha dret a reclamació i fins a indemnització, però l'Ajuntament barceloní, magnànim sempre, s'avé amb el retràs i a seguir pagant els nou mil o més durs mesals a la Companyia de Dos-Rius.

Els regidors regionalistes i radicals, en aquesta com en tantes altres qüestions, d'acord, vetllen pels interessos de la ciutat.

No ho dubteu.—F.

Tothom ha reprovat l'acte inic que en els cors més nobles i generosos fa fecundar la llavor insana de l'odi etern i implacable...

El mestre Granados era esperat a Buenos Aires amb veritable febre per a conèixer la seva darrera producció que li ha valgut el renom universal. L'empresa del gran teatre Colomb l'havia contractat esplèndidament per a venir a dirigir «Goyescas», i quan ja auriolat de gloria se disposava a realitzar aquesta nova gira d'honor i de lloers, l'estúpida i inhumana croada teutona, per dessota l'aigua, el feu objecte de la seva furia.

La intel·lectualitat argentina prepara diversos actes en memòria del músic català. L'Ateneu Hispano-Americano ja ha celebrat una vetllada en la qual s'interpreta exclusivament música d'en Granados per distingits elements catalans i argentins. El nostre compatriota Josep Lleonart i Nast llegí abans un estudi de la personalitat del mestre. La concurrència selecta que omplenava el saló d'actes aplaudí fervorosament.

L'Associació de la Crítica també vol fer quelcom per a honrar la memòria d'en Granados. Per aital objecte ha rebut l'adhesió i el concurs d'elements artístics de molta valua, però el que promet revestir caràcters d'un esdeveniment social i artístic, és la representació especial de «Goyescas» al Colomb, en honor del mestre i a profit dels seus fills. Aquest desprendiment de l'empresa del millor col·lisseu argentí, ha estat molt elogiada per la premsa.

Hem assistit als concerts donats darrerament per la Societat Argentina de Música de Camera, i els nostres entusiasmes per la bella música, així com els sentiments patriòtics, s'han extasiat per unes hores en un ambient plàcid, serè, de plaers inconeguts.

A pesar del nom d'aquesta institució tan benemèrita i cultural, els catalans podem veure-hi en ella quelcom del nostre esperit, de la nostra ànima, dels nostres sentiments...

I és que una força catalana la mou en el seu desenrotlle i la condueix serenament i honrada a les més altes cimes de la bellesa artística.

Formen el quartet, els senyors: Lleó Fontova, director i violí primer; Ramón Vilaclara, violoncel; Anibal Canet, viola, i Carles Pessina, segon violí. Els tres primers, catalans; el darrer, argentí.

Cooperen a l'obra de divulgació musical de la Societat Argentina de Música de Camera, la notable interpretadora del lied senyora Jessie S. de Pamplin i l'excel·lent pianista i compositor argentí Constantí Gaito.

Un públic selecte i nombrós concorre als concerts nocturns d'abonament que se celebren en l'esplèndid Saló Smart Palace, i a les audicions populars gratuïtes, que tenen lloc les tardes del darrer diumenge de cada mes, és quelcom difícil trobar lloc en el saló.

Per molt que es digui és poc per a lloar l'obra eminentment patriòtica i de cultura refinada que realitza la Societat Argentina de Música de Camera, que bé podria dir-se, com ha insinuat algú, Societat Catalana de Música de Camera.

Commemorant l'aniversari de la independència argentina, celebrà l'Orfeo Català un concert matinal, en el Teatre Buenos Aires. Les novitats d'aquesta audició foren: el cant de l'Himne Nacional argentí i l'estrena de dagues composicions d'en Coll i d'en Mas i Serracant. El públic, no tan nombrós com era d'esperar, aplaudí entusiasmament als orfeonistes i al mestre senyor Vilatoba.

Ha sortit a la llum pública un setmanari català. Es diu *Vida Catalana*, i l'objecte d'ell, segons resa, és la informació de tot el que representi vida catalana.

Celebrariem que el periòdic s'arrelés, i a pesar de la seva neutralitat en matèria política, portés als esperits el sentiment de patria ben pregón,

car fer patria no és fer política, i sembla que no ho entenguin així els redactors de *Vida Catalana*.

Quan aquesta crònica sigui publicada, ja deurà haver arribat a la patria el distingit advocat i excel·lent patrici doctor Antoni de P. Aleu, que a primers de Juny i en viatge de plaer, amb el vaixell «Reina Victoria Eugenia», vers la patria es dirigeix.

En donar-li comiat afectuosíssim desitgem que els aires de renovació i humanisme que es respiren a Catalunya infiltrin al vell catalanista la convicció serena en la ideologia redemptora que encarna el nacionalisme social català.

Ja sab el doctor Aleu el molt que se l'aprecia per a dir-li que esperem amb dalit el seu retorn i amb l'egoisme de fruir les impressions del seu viatge per terres catalanes.

H. NADAL I MALLOL

Buenos Aires, Juliol de 1915.

Iquique

(XIII)

Una de les figures de l'art musical català, que, seguint la ruta difícilíssima d'un llenguatge sublim, està destinat a ésser un dels primers entre els que conresen el difícil art de Listz, ha passat per aquesta ciutat del Pacífic.

Es en Agustí Roig, el qual, sens dubte, per a vosaltres que esteu a Catalunya, vos serà conegut per haver-hi fet els seus estudis i aconseguit els seus primers èxits. Fou deixeble de nostre malaguanyat Granados i aprofitant-se de les lliçons de son mestre aconsegui, en poc temps, un lloc envejable entre els qui, com ell, es dediquen al delicat i meravellós art del teclat.

Corre l'Amèrica cercant els lloers que li seran donats al finalitzar sa correria, quan son nom i sos mèrits siguin coneguts mundialment. Porta molts mesos de *tournee* per aquests països havent recorregut el Brasil, Uruguai, Argentina i darrerament Xili, anant seguint en direcció als Estats Units on està afortunadament contractat al Metropolità de Nova-Iork per a donar-hi una llarga serie de concerts i després retornar a la nostra volguda ciutat de Barcelona.

Aquí, solament, ha donat tres concerts que foren tres aconeixements artístics, interpretant, sempre amb justesa i acert, la tan notable música clàssica. Llàstima que els catalans no sabessin complir amb el deure que, com a fills de Catalunya, envers l'artista de qui parlem tenien, apressant-se a honorar-lo dignament, ja que no d'altra faicó, concorrent unànimament als concerts que donà, els quals es vegeren ben desanimats de catalans.

Fou, això, degut a que els catalans residents en aquesta capital no senten gens l'enyorança de la patria llunyana, vivint, per tant, indiferents i apartats de tot ço que evoca i fa revivre les sentimentalitats patriòtiques? Realment així és i realment això no pot ésser i per a evitar-ho és que cal emprendre'ns una actuació francament catalanitzadora.

E. BATLLE I SAGÜES

L'expansió de Catalunya

Buenos Aires

COM arreu del món civilitzat, va produir, a l'Argentina, un sentiment unànim d'indignació i de protesta, la malvestat dels prussians al torpedejar, sens avis previ, al vaixell francès *Sussex*, en el qual anava, de passatger, l'eximí mestre català l'Enric Granados.

Unió Catalanista

Secció Oficial

TAL com estava convocat el passat diumenge, durant el matí i la tarda, tingué lloc el Consell General extraordinari de Representants de la Unió Catalanista, el qual tenia per objecte la reforma de l'article 9.º dels Estatuts i la discussió i votació de la proposició de diso-

lució de la Unió que, per acord de majoria, presentava la Junta Permanent.

El Consell se celebrà en la sala d'actes del Casal Catalanista del Districte II, assistint-hi delegats d'un gros nombre d'organismes adherits i força públic que hi acudí freturós de presenciar les incidències a que donaria lloc la proposició que havia de discutir-se.

Per enfermetat del Doctor Martí i Julià, exercí de President en Manel Serra i Moret, Vicepresident de la Unió.

Després de lleugeres discussions, fou reformat l'article 9.º en el sentit de que, per a poder acordar que la Unió Catalanista es dissolgui, és necessari que ho votin les quatre cinquenes parts dels concorrents al Consell General.

La proposició de la Junta Permanent promogué un llarg debat en el qual intervingueren més de vint Representants d'ambdues tendències, o sigui partidaris i no partidaris de dissoldre la Unió Catalanista.

Per fi, es votà la proposició esmentada, essent rebutjada per gran majoria de vots.

Seguidament, vist el resultat de la votació, la Junta Permanent en ple presentà la dimissió amb caràcter irrevocable, acceptant-la el Consell General, i pregant, a la Permanent demissionària, que continués en el seu lloc fins el proper Consell General extraordinari, en el qual haurà de quedar nomenada la nova Junta Permanent.

La recatalanització de Catalunya

L'ESTIMAT confrare *Patria Jove*, editat pels estudiants nacionalistes, insertava, en un dels darers números i baix el mateix títol amb que encapçalem aquestes ratlles, un bell escrit que venia a ésser una crida a les joventuts catalanistes perquè iniciessin una activa campanya en contra de la retolació en llengua forastera dels establiments de la nostra terra.

La posició, independent dins el moviment patriòtic, car no està afiliada a cap de les branques del catalanisme, de la susdita revista, a més que, per la determinada situació intel·lectual dels seus editors, la crida de referència havia d'ésser corresposta, era de creure, per totes les joventuts catalanistes i, dolorós és dir-ho, malgrat el temps transcorregut, resta encara isolada la veu dels estudiants patriotes qual iniciativa mereixia millor acollida.

Els components de la Joventut Catalanista, La Coronela, del Casal Catalanista del Districte IV, segons ens manifesten, no estan disposats a que resti sense digna correspondència l'oportuna allocució de *Patria Jove*. Així, es proposen recollir iniciatives i aplegar els esforços per a emprendre una campanya forta i conscient per a aconseguir una de les coses més apremiant per al prestigi i serietat del nostre moviment nacionalista: l'empleu de la Llengua Catalana en els rètols industrials i particulars.

Tenen raó sobrerament els nostres companys de La Coronela. Amb quina força i autoritat clamarem per les nostres reivindicacions si no som prou coratjosos per a imposar la nostra parla en la vida pública i de relació comercial? Què ens ha robat la llibertat d'usar la nostra llengua en les manifestacions de la nostra vida mercantil i professional? No ens l'ha usurpada ningú més que la nostra general deixadesa i la nostra tradicional manca de consciència patriòtica.

A exterminar aquella deixadesa i a accentuar la recatalanització d'una de les nostres més visibles activitats és ço que es proposen els referits companys, als quals, una vegada més, tots els catalanistes han d'oferir llur incondicional concurs.

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS :: REPRESENTACIONS
:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::
CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226
::: SANTIAGO DE CUBA :::

MIGRANYA, DOLORS NEURALGIES

::: FEBRES, Etc., SE CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia., J. Segalà.

Al detall: En totes les farmàcies CAPSES D'UN CATXET : 35 cénts.

NOVES

AMB tota joia podem notificar que el Doctor Martí i Julià se troba restablert de la malaltia que el sostragué, per breus dies, dels seus quefers habituals.

Corament ho celebrem.

La Secció d'Educació del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria fa avinent als deixebles de les Escoles Mercantils Catalanes que, havent sortit el núm. 3 del *Butlletí Escolar*, poden passar a recollir-lo, a Secretària, tots els dies, de deu a onze de la nit.

Bellament imprès, hem rebut el programa de una nova obra editorial basca, batejada amb el nom esperançador de *Pizkundia (Renaixement)*. La base econòmica d'aquesta obra és semblant a la de la Societat Catalana d'Edicions, i la tasca que es proposa dur a terme és per l'estil de la que realitza l'esmentada editorial catalana.

Li desitgem un èxit ben falaguer, que contribueixi força al deixondiment de la nacionalitat basca; i advertim a tots aquells que s'interessin per aquesta obra que deuen escriure a: *Pizkundia*, Bidebarrieta, 14, segón; Bilbao.

La Mancomunitat de Catalunya ha obert un concurs per a proveir deu places de deixebles de la Escola de Bibliotecaries, destinada a proporcionar personal facultatiu a les Biblioteques Populars que han de implantar-se als pobles de Catalunya.

Les aspirants a ocupar les deu esmentades places deurán tenir més de disset anys d'edat, deurán conèixer les llengües catalana i castellana, posseir els coneixements propis de l'ensenyament primari, saber traduir l'idioma francès i tenir nocions d'una altra llengua, a elecció de la aspirant.

L'examen d'ingrés se compondrà de tres exercicis: un oral, contestant un interrogatori sobre temes de Geografia, Historia, Aritmètica i Geometria; un altre, escrit, desplegant un tema, escollit per la candidata entre els tres proposats pel tribunal; i, per fi, un exercici en idiomes.

El terme de presentació de les sol·licituts serà des del dia 16 de Setembre fins el 16 d'Octubre d'aquest any.

Els exàmens de ingrés tindran lloc en la segona quinzena d'Octubre, i el curs s'obrirà el primer dia hàbil de Novembre.

Les sol·licituts deurán presentar-se al Departament de Governació de la Mancomunitat.

El C. A. de D. del C. i de la I., en consell general de socis, celebrat el 25 de Juny prop-passat, va nomenar, per a formar el Consell Directiu, durant l'exercici de 1916-17, el següent:

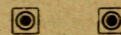
President, Rafel Pons i Ferreras; Vicepresident 1.º, Joan Bas i Soler; Id. 2.º, Amadeu Castelló i Pal; Id. 3.º, Josep Puig i Esteve, Vicepresident 4.º, Alfred Bertrán i Illa; Id. 5.º, Pere Palà i Puig; Vocal 1.º, Narcís Rucabado i Co-

merma; Id. 2.º, Ricard Ferrer i Smith; Id. 3.º, Josep M.º Francès; Id. 4.º, Jume Biosca i Juvé; Id. 5.º, Josep Giralt i Casadesús; Caixer, Josep Sala i Ricol; Bibliotecari, Felip d'Hita i Morros; Secretari general, Joan Bertrán i Ballet.

Els futbolistes inicien una regeneració. Al concell general de la Federació Catalana de Clubs de foot-ball, s'ha acordat la oficialitat de la nostra llengua, i al Club Barcelona igualment.

Ens és grat fer constar que els iniciadors del problema del català als clubs de foot-ball, són gent de casa nostra. I consti que no ho diem per vanitat.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha rebut de l'honorable patrici l'Antoni de P. Aleu una lletra acompanyant l'acta de constitució de la Comissió Delegada de la Protectora a Buenos Aires. Amb aquesta són ja sis les Comissions Delegades constituïdes i en funcionament: la de Sabadell, la de Santiago de Cuba, la de l'Havana, la de Manresa, la de Girona i ara la de Buenos Aires. Aquests organismes perfectament articulats amb la oficina central de la Protectora a Barcelona, constitueixen instruments de gran eficàcia per al desplegament de l'acció patriòtica de la benemèrita entitat. De la constitució d'aquesta novella Delegació, mercès siguin donades a la infadigable activitat del doctor Antoni de P. Aleu, patriota habitualment resident a la capital Argentina i que ara es troba entre nosaltres.

Els conflictes socials

A l'hora que hem de deixar confeccionat el present número, la premsa està, encare, subjecta a la previa censura governativa. Per aquest motiu, doncs, ens abstenim de publicar, fins que les circumstàncies estiguin normalitzades, les informacions que, habitualment, ocupen l'espai que destinem a aquesta secció.

MUNDIAL PALACE

COBERTS DES DE PTES. 3.50 - CONCERT
TOTS ELS DIES

Els divendres Boullabaisse - Dissabtes menú
corrent i vegetarià

PORTA DE LA PAU

LA NACIÓ
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

ABONAMENT

2 pessetes trimestre :: Estranger: 3 pessetes

C. E. d'Arts Gràfiques.—Mallorca, 257 bis